

správa v P., evidence soli u Obchodního družstva v P., opravňovala obžalovaného k předpokladu, že Obchodní družstvo jest orgánem okresní politické správy a že mu jako takovému přísluší určité dispoice nad zásobami soli, u obchodníků se nalézající, a mohl proto důvodně za to míti, že věc se má tak, že Obchodním družstvem mu daný zákaz, prodávati sůl až do odvolání, pocházel od okresní politické správy samotné, a že jej tedy musí jako příkaz povolaného k tomu úřadu respektovati. V obraně obžalovaného, že pokládal zákaz Obchodním družstvem mu daný za závazný, spatřovati dlužno uplatňování omylu ve smyslu § 2 lit. e) tr. zák., ježto se týká okolnosti rázu skutkového. Existence omylu tohoto vylučovala by arci úmyslnost jednání obžalovaného, ke skutkové povaze přečinu dle § 12 zákona čís. 568/19 požadovanou, a činila by odsouzení jeho neoprávněným. Okolnost, byl-li obžalovaný skutečně v tvrzeném omylu, není však v rozsudku se vši určitostí zjištěna, zejména vzhledem k údaji rozsudku, »že obžalovaný domnělý zákaz prodeje ani sám vážně nebral«. Nelze také přehlížeti, že trestní ustanovení § 12 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. jest zařazeno v kapitole, jednající o předražování, a že tudíž nalézací soud měl v rámci lichevního zákona uvažovati, zdali činnost obžalovaného byla způsobilá, stupňovati cenu dotyčného předmětu potřeby, a zdali obžalovaný byl si také této způsobilosti vědom, dále pak, že nalézací soud, pokud se týče odprodeje 150 kg soli, v němž shledal omezení prodeje, nepřihlížel k tomu, že zákon výslovně mluví o podstatném omezení, v kterémžto směru rovněž schází v rozsudku skutkové zjištění. Z této příčiny nelze naléztí ihned ve věci samé, a je třeba, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji, hledě k hořejším úvahám, opětne projednal a o ní znova rozhodl (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 748.

Pokud dlužno trestný čin specialisovati v odsuzujícím výroku rozsudečném.

(Rozh. ze dne 27. února 1922, Kr II 181/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Brně, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 lich. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Neprávem vytýká stížnost rozsudku zmatek dle § 281 čís. 5 tr. ř., protože prý proti předpisům § 260 čís. 1, § 270 č. 6 — správně čís. 4 tr. ř. nevyslovuje ve výroku, kterého skutku se obžalovaný dopustil. Z pouhého, doslov zákona reprodukujícího výroku, že »provozoval obchod řetězový« nelze prý seznati, v čem skutek zažalovaný a předmět odsouzení činící záležel, což by se bylo stalo tím osudnějším, kdyby soud, používaje práva § 267 tr. ř., byl uznal stěžovatele vinným pouštění se do pletich, ježto by nebyvalo možno posouditi totožnost skutku zažalovaného

se skutkem, předmět odsouzení tvořícím. Nehledě k tomu, že by tu vůbec nepřišel v úvahu zmatek dle § 281 čís. 5, nýbrž zmatek dle § 281 čís. 3 tr. ř., ježto porušení předpisu § 260 čís. 1 tr. ř. výslovně ohroženo je zmatečností a zmatek zvláštní vylučuje dovolávání se všeobecného zmatku § 281 čís. 5 tr. ř., sluší vytknouti, že stížnost mylně vykládá si předpis § 260 čís. 1 tr. ř. Jest ovšem pravda, že výrok rozsudečný musí obsahovati označení skutku, jehož se obžalovaný dopustil, a že pouhé označení trestného činu, ježž skutek ten opodstatňuje, by předpisu § 260 čís. 1 tr. ř. nevyhovovalo. Než z toho nevyplývá ještě, jak nasvědčuje tomu předpis § 270 čís. 5 vedle předpisu § 270 čís. 4 tr. ř., že by skutek musil býti ve výroku rozsudkovém přímo dle všech svých konkrétních okolností specialisován. Tento úkol připadá důvodům, tvořícím s výrokem rozsudkovým jediný celek. Předpis § 260 čís. 1 tr. ř. slouží, právě tak jako obdobné předpisy § 207 čís. 2 a § 318 tr. ř., toliko individualisování skutku a sluší pojmuti do výroku rozsudku bližší okolnosti jeho jen potud, pokud třeba, by skutek byl zřetelně označen, t. j. tak, aby možno bylo bezpečně jej rozlišiti od jiných trestných skutků stejného druhu, aby odsouzený uchráněn byl před nebezpečím opětného odsouzení pro tentýž skutek. Předpisu § 260 čís. 1 tr. ř. však úplně vyhověno jest v napadeném rozsudku, byť i činnost samu označoval jenom slovy zákona jako provozování řetězového obchodu, ježto označuje pokud možno přesně dobu spáchání, osoby na obchodu účastněné, předmět potřeby, s nímž nezákonně bylo obchodováno. Zcela zbytečná jest stížností vyslovená obava pro případ § 267 tr. ř., ježto i tehda, kdyby byl soud shledal ve skutku jiný druh pletich než obchod řetězový, to tím spíše, ano porovnání celého obsahu obžaloby a rozsudku včetně jich důvody, tvořící podstatnou část obou, bylo by ve směru stížností naznačeném bezpečně vyloučilo všeliké pochyby. Budiž jen ještě podotknuto, že ani okolnost, že zákon nedefinuje pojem obchodu řetězového, není správnosti rozsudku po stránce formální na závalu, ježto specialisování skutku v důvodech umožňuje vyšší stoličce spolehlivé přezkoumání rozsudku.

Čís. 749.

Rozhoduje dle volného uvážení (§ 258 tr. ř.), není soud obmezen formelním postavením vypovídajícího v řízení, takže i výpovědi podezřelého může po případě dáti více víry, než-li výpovědi bezvadného jinak svědka.

(Rozh. ze dne 28. února 1922, Kr I 1107/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem pletich dle § 11 č. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem předražování dle § 7 čís. 1 téhož zákona.

Důvody:

Výtce obžalovaného, že rozsudek jest z důvodu čís. 3 § 281 tr. ř. zmatečným, poněvadž Michal P., jenž koupil chléb patrně s úmyslem